

NA HRANICI S OSMANSKOU RÍŠOU

Územie Slovenska po bitke pri Moháči tvorilo **hranicu medzi kresťanskou civilizáciou a islamom**. Cieľom Osmanskej ríše bolo postupovať ďalej na západ. Na obsadenom území Uhorska vznikol **Budínsky pašalík** (kraj, župa), ktorý sa delil na okresy – **sandžaky** (na Slovensku boli štyri). Obyvatelia podmanených oblastí museli platiť dane obom štátom (Uhorsku a aj Osmanskej ríši). Zajatí chlapci sa stali členmi elitného tureckého vojska = **janičarmi**.

Turci chceli dobiť banské mestá, v ktorých sa ťažili drahé kovy. Tieto mestá pomáhali financovať obranu krajiny. Mestá sa chránili výstavbou protitureckých opevnení – **vartovky** (strážne veže) a **opevnenými hradmi**.

Banská Štiavnica – Nový zámok

Hrad vo Fiľakove

V rokoch **1604 – 1711** šľachta bojovala proti Habsburgovcom, lebo chceli **centralizovať ríšu a šíriť katolícku vieru** (uhorská šľachta bola prevažne protestanskej viery) – **protihabsburgské stavovské povstania**. Osmanská ríša bola spojencov povstalcov, pretože chcela dobiť Viedeň. **V bitke pri Viedni v roku 1683 bola Osmanská ríša porazená** a definitívne boli z Uhorska **vyhnaní v roku 1699**.

Mnohí šľachtici využívali boje medzi panovníkom a šľachtou a vyhánali poddaných z ich domovov. Od začiatku 18. storočia odchádzali poddaní hlavne do južných častí Uhorska za lepšími životnými podmienkami. Súčasne sa šírilo **zbojníctvo – zbojník Juraj Jánošík**.

Posledné stavovské povstanie v roku 1711 viedol František II. Rákoci a skončilo sa podpísaním mieru medzi povstalcami a panovníkom – **Satmársky mier**. Uhorská šľachta si zachovala **čiasť cirkevnú slobodu**, ktorú im zaručoval aj panovník.

TEXT SI OPÍŠ DO ZOŠITA.